

«АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТИҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ» КЕМ

НУ «НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА»

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының
білім беру бағдарламаларын бастапқы
мамандандырылған аккредиттеу

СТАНДАРТТАРЫ

АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының білім беру
бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеу
СТАНДАРТТАРЫ

Астана 2018

ӘОЖ 006

КБЖ 30ц

77 Б

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің Техникалық және кәсіптік білім беру жөніндегі сараптамалық кеңесі ұсынған

77 Б Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеу стандарттары: Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеу стандарттары / Құрастырушы: Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі, 2018. – 25 б.

ISBN 978-601-7778-10-1

Осы стандарттар мәртебесіне, ұйымдық-құқықтық нысанына, ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысанына қарамастан техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеу рәсімін дайындауға және жүргізуге қойылатын талаптарды айқындайды.

ӘОЖ 006
КБЖ 30ц

© Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі

ISBN 978-601-7778-10-1

Алғысөз

1 «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі» коммерциялық емес мекемесі **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі» ҒБ директорының 2012 жылғы «14» наурыздағы № 06 - нқ (2018 жылғы «08» қазанға өзгерістермен және толықтырулармен) бұйрығымен **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

3 Осы стандартта Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ «Білім туралы» Заңының нормалары іске асырылған.

4 ТӨЛНҮСҚА ҰСТАУШЫ Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі: 010000, Астана қ., Б. Момышұлы, 2, КЖ-4Г.

5 БІРІНШІ БАСЫЛЫМ

Осы стандартты «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі» коммерциялық емес мекемесінің рұқсатынсыз толық немесе ішінара қайта шығаруға, көбейтуге және таратуға болмайды

Мазмұны

1 Қолданылу аясы.....	4
2 Нормативтік сілтемелер.....	4
3 Терминдер мен анықтамалар	5
4. Белгілер мен қысқартулар	8
5. Білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу рәсімі	8
6 Кейінгі рәсімдер	10
7. «Білім беру бағдарламасын басқару» стандарты.....	11
8. «Білім беру бағдарламасының ерекшелігі» стандарты	14
9 «Педагогикалық ұжым және оқытудың тиімділігі» стандарты	16
10 «Білім алушылар» стандарты.....	18
11 «Білім беру бағдарламаларын іске асыру кезінде пайдаланылатын ресурстар» стандарты	19
12 Жекелеген мамандықтар бөлінісінде стандарттар	20
Библиография	24

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН БАСТАПҚЫ МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

Қолданылу аясы

1.1. Осы стандарттар техникалық және кәсіптік білім беру (бұдан әрі – ТжКБ) ұйымдарының білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеуді ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын талаптарды айқындайды.

1.2. Осы стандарттар ТжКБ ұйымдарының мәртебесіне, ұйымдық-құқықтық нысанына, ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысанына қарамастан, білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеу рәсімін өткізу кезінде қолданылады.

1.3. Осы стандарттар ТжКБ ұйымының өз қызметін және жобаланатын және (немесе) іске асырылатын білім беру бағдарламаларының сапасын ішкі бағалау үшін пайдалану үшін, сондай-ақ тиісті ішкі нормативтік құжаттаманы әзірлеу кезінде ұсынылған

Нормативтік сілтемелер

Осы стандартта келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

- 1 Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 маусымдағы № 319-III «Білім туралы» Заңы
- 2 Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603 «Техникалық реттеу туралы» Заңы.
- 3 Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 5 шілдедегі № 61-IV «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» Заңы.
- 4 Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары» Жарлығы
- 5 Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 24 шілдедегі № 460 «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 - 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» қаулысы.
- 6 Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауы.
- 7 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 «Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Бұйрығы
- 8 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға

міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» бұйрығы.

9 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 «Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану және танылған аккредиттеу органдарының, аккредиттелген білім беру ұйымдарының және білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

Терминдер мен анықтамалар

Осы Стандартта 2-тармақта көрсетілген нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады.

Оларға қосымша осы стандарттарда тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер пайдаланылады:

3.1 Білім беру ұйымдарын аккредиттеу: аккредиттеу органының олардың сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің болуын растау мақсатында білім беру қызметтерінің белгіленген аккредиттеу стандарттарына сәйкестігін тану рәсімі.

3.2 Талдау: бұл білім алушылардың оқу нәтижелері мен бағдарламаның білім беру мақсаттарының жетістіктерін бағалау үшін деректерді анықтау, жинау және дайындау процесі. Тиімді талдау сәйкесінше өлшенетін мақсаттарға немесе нәтижелерге сәйкес келетін тікелей, жанама, сандық және сапалық параметрлерді қолданады.

3.3 Негізгі құзыреттілік: өзін-өзі және өз қызметін басқару қабілеті, өзін-өзі ынталандыру және өзін-өзі ұйымдастыруға бейімділік.

3.4 Қашықтықтан білім беру технологиялары: білім алушы мен педагог қызметкердің жанама (қашықтықта) немесе толық емес жанама өзара іс-қимылы кезінде ақпараттық және телекоммуникациялық құралдарды қолдана отырып жүзеге асырылатын оқыту технологиялары.

3.5 Білімі: жеке және кәсіби қызметте қолданылатын ақпарат, нормалар.

3. Институционалдық аккредиттеу: мәлімделген мәртебеге сәйкес білім беру бағдарламаларын сапалы ұсыну бойынша білім беру ұйымының қызметін бағалау.

3.6 Аккредиттеуге кандидат: аккредиттеу органымен институционалдық аккредиттеуді өткізу туралы шарт жасасқан ТЖКБ ұйымы.

3.7 Біліктілігі:

3.8 Біліктілігі: алған кәсібі, мамандығы бойынша белгілі бір қызмет түрін құзыретті орындауға білім, дайындық деңгейі.

3.8.1 Біліктілігі: Еңбек қызметін жүзеге асыруға құқық беретін еңбек нарығы және одан әрі білім беру мен оқыту үшін игерілген құзыреттердің құндылығын ресми тану.

3.8.2 **Біліктілігі:** алған мамандығы бойынша белгілі бір қызмет түрін құзыретті орындауға дайындық деңгейі.

3.9. **Құзыреттер:**

3.9.1. **Құзыреттер:** Оқу процесінде алған білім, білік және дағдылардың динамикалық үйлесімі.

3.9.2. **Құзыреттілік:** қызметкердің кәсіби қызметте білім, білік және дағдыларды қолдану қабілеті.

3.9.3. **Құзыреттілік:** маманның білім, білік, дағды, кәсіби тәжірибе бірлігі негізінде әрекет етуге және кәсіби міндеттердің белгілі бір жиынтығын шешуге қабілеттілігі.

3.10 **Бағалау критерийлері** – мұғалімдер мен білім алушыларға оқу мақсатына қол жеткізілгенін мойындауға мүмкіндік беретін және білім алушылардың жетістіктерін бағалау бойынша шешім қабылдауға негіз болатын тұжырымдар.

3.11. **Дағдылар:** қызмет нормаларының талаптарына сәйкес келетін қызметкердің бақыланбайтын әрекеттері.

3.12 **Ұлттық біліктілік шеңбері:** еңбек нарығында танылған біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы.

3.13 **Оқытудан күтілетін нәтижелер:** оқу процесі аяқталғаннан кейін білім алушының нені білетінін, түсінетінін, көрсететінін білдіретін құзыреттер жиынтығы.

3.14 **Білім беру бағдарламасы:**

3.14.1 **Білім беру бағдарламасы:** тиісті біліктілігі бар мамандарды даярлаудың кәсіби деңгейін арттыруға бағытталған және бітірушілерді даярлау нәтижелеріне қойылатын талаптарды, оқу жоспарын, курстардың, пәндердің, оқу модульдерінің жұмыс (оқу) бағдарламаларын және басқа да материалдарды, сондай-ақ практика бағдарламаларын, күнтізбелік оқу кестесін және тиісті білім беру технологиясын іске асыруды қамтамасыз ететін әдістемелік материалдарды қамтиды.

3.14.2 **Білім беру бағдарламасы:** оқытудың мақсатын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені.

3.15 **Бағдарламаның білім беру мақсаттары:** техникалық және кәсіптік білімі бар мамандарды даярлаудың осы бағыты, деңгейі мен бейіні бойынша білім беру бағдарламасын іске асырудың күтілетін нәтижелерінің жиынтығы.

3.16 **Бағалау:** бұл талдау барысында жиналған мәліметтер мен дәлелдерді түсіндіру. Бағалау білім алушылардың бағдарламаның оқу нәтижелері мен білім беру мақсаттарына қол жеткізу дәрежесін айқындайды және бағдарламаны жетілдіруге қатысты шешімдер мен іс-әрекеттерге әкеледі.

3.17 Бастапқы мамандандырылған аккредиттеу: жаңа білім беру бағдарламаларының сапасын бастапқы бағалау

3.18 Сыртқы сараптау комиссиясының ТжКБ ұйымына баруы

- Бұл аккредиттеу процесінің жалпы қабылданған бөлігі болып табылатын сыртқы бағалау компоненті. Сыртқы сарапшы аудиторлар ТжКБ ұйымына өзін-өзі бағалау материалдарын тексеру, педагогикалық ұжыммен, білім алушылармен, қызметкерлермен әңгімелесу жүргізу және көрсетілетін қызметтердің сапасы мен тиімділігін бағалау, сондай-ақ оларды жетілдіру бойынша ұсынымдар ұсыну үшін барады. Келудің нәтижесі ТжКБ ұйымының аудиті бойынша есеп болып табылады.

3.19 Өзін-өзі бағалау рәсімі: институционалдық аккредиттеудің стандарттары мен критерийлері негізінде білім беру ұйымы жүргізетін ішкі бағалау процесі, оның нәтижелері бойынша өзін-өзі бағалау туралы есеп жасалады.

3.20 Кәсіби құзыреттілік: маманның кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін білім, білік және дағды, сондай-ақ жеке қасиеттер негізінде кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.

3.21 Кәсіби білім: біліктілік сипаттамалары мен талаптарына сәйкес кәсіби білімді, біліктер мен дағдыларды игеруге бағытталған маман ретінде тұлғаның қалыптасуы, өсуі мен дамуының ұйымдастырылған процесі.

3.22 Кәсіби стандарт: кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейі мен құзыреттілігіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт

3.23 Мамандандырылған аккредиттеу: білім беру ұйымы іске асыратын жекелеген білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау.

3.24 Білік: қызмет нормаларының талаптарына сәйкес қызметкер бақылайтын әрекеттер.

3.25 Біліктілік деңгейі:

3.25.1 Біліктілік деңгейі: бұл техникалық және кәсіптік білімнің білім беретін оқу бағдарламаларының бір сатысы шеңберіндегі кәсіби шеберлік, ол тарифтеу және аттестаттау жүйесінің тиісті құжаттарымен (тарифтік разряд, сынып, санат) реттеледі және орындалатын тапсырмалар мен міндеттердің күрделілігі мен көлемімен анықталады.

3.25.2 Біліктілік деңгейі: Күрделілік, стандартты емес еңбек әрекеттері, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкерлердің біліміне, іскерлігіне және кең құзыреттілігіне қойылатын жалпыланған талаптар.

4. Белгілер мен қысқартулар

Осы стандарттарда 2-тармақта көрсетілген нормативтік құжаттарға сәйкес қысқартулар пайдаланылады.

Бұдан басқа, осы стандарттарда мынадай белгілер мен қысқартулар қолданылды:

ҚР–Қазақстан Республикасы;

ҚР БҒМ –Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі;

МЖМБС-мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары;

БҰ-білім беру ұйымы;

ТжКБ –техникалық және кәсіптік білім беру;

АРТА –Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі;

АК –Аккредитациялық Кеңес;

ББ – білім беру бағдарламасы;

АКТ – Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

СМЖ –сапа менеджменті жүйесі.

ССК –сыртқы сараптау комиссиясы

5. Білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеуді жүргізу рәсімі

5.1 БҰ-ның құқық белгілейтін және рұқсат беру құжаттарының көшірмелерін қоса бере отырып, бастапқы мамандандырылған аккредиттеуді жүргізуге өтінім беруі.

5.2 АРТА –ның білім беру ұйымының өтінімін қарауы.

5.3 Бастапқы мамандандырылған аккредиттеу рәсімін бастау туралы АРТА-ның шешім қабылдауы. Алғашқы мамандандырылған аккредиттеуді өткізу туралы Агенттік пен БҰ арасында шарт жасасу.

5.4 БҰ және АРТА басшылығы бастапқы мамандандырылған аккредиттеуді өткізудің теориясы, әдістемесі және технологиясы мәселелері бойынша арнайы семинарларда БҰ ішкі сарапшыларына бастапқы мамандандырылған аккредиттеу критерийлері мен рәсімдерін түсіндіру үшін оқытуды ұйымдастырады.5.5 БҰ-ның АРТА -де белгіленген талаптарға сәйкес өзін-өзі бағалау өткізуі және өзін-өзі бағалау туралы есепті (қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде) әр тіл үшін қағаз тасығышта электронды нұсқада және 1 данада АРТА-не жіберу.

5.6 БҰ өзін-өзі бағалау туралы есебін талдау негізінде АРТА келесі шешімдерді қабылдауға құқылы:

- өзін-өзі бағалау бойынша есеп материалдарын пысықтау қажеттілігі туралы ұсынымдар әзірлеу;

- агенттіктің сыртқы сараптау комиссиясының сыртқы сараптамалық бағалауын өткізу;

-өзін-өзі бағалау жөніндегі есептің осы стандарттардың критерийлеріне сәйкес келмеуіне байланысты бастапқы мамандандырылған аккредиттеу рәсімін жүргізудің мүмкін еместігіне байланысты аккредиттеу мерзімін ауыстыру.

5.7 Аккредиттеу жалғасқан жағдайда АРТА сыртқы сараптау комиссиясын құрады, оны БҰ бағалауды жүргізу үшін АРТА директоры бекітеді. Сарапшылардың саны тексеру көлеміне және БҰ білім беру бағдарламаларының санына байланысты айқындалады. Оның құрамына академиялық қоғамдастықтың, Қазақстанның мүдделі тараптарының, жұмыс берушілерді, білім алушыларды қоса алғанда, өкілдері және шетелдік/шетелдік сарапшылар кіреді

5.8 Аккредиттеу жалғасқан жағдайда, АРТА БҰ-мен алғашқы мамандандырылған аккредиттеуді өткізу мерзімдері және ССК сапарының бағдарламасы келісіледі.

5.9 Комиссия сапарының ұзақтығы 3-5 күнді құрайды. Сапар барысында БҰ Қызмет көрсету туралы шартқа сәйкес ССК жұмысы үшін жағдай жасайды:

- комиссия мүшелерінің әрқайсысы үшін өзін-өзі бағалау туралы есептің электрондық және қағаз нұсқасын ұсынады;

- АРТА өкілінің келісімі және ССК мүшелерінің саны бойынша қажетті ұйымдастыру техникасын ұсынады;

- ССК сапарының бағдарламасына сәйкес ССК инфрақұрылымы мен ресурстарын тексеруді, кездесулерді, сауалнамаларды, сұхбаттарды және басқа да жұмыс түрлерін ұйымдастырады;

- сұратылған ақпаратты ұсынады;

- ССК жұмысының фото және бейнетүсірілімін ұйымдастырады;

- АРТА Аккредитациялық Кеңестің отырысына БҰ қысқаша сипаттамасы және сыртқы сараптау комиссиясының сапары туралы ақпаратты қамтитын бейнеролик дайындайды.

5.10 Сапар соңында сыртқы сараптау комиссиясы білім беру бағдарламаларын бағалау жөнінде есеп және ССК сапарының барысы туралы презентация дайындайды.

5.11. Есепте ССК сапарының сипаттамасы, АРТА стандарттары критерийлері бөлінісінде білім беру бағдарламаларының сәйкестігін қысқаша бағалау, қызметті жақсарту және сапаны қамтамасыз ету бойынша БҰ ұсынымдары, Аккредитациялық Кеңеске ұсынымдар қамтылған. Аккредитациялық Кеңестің ұсынымдарында білім беру бағдарламасының мәртебесі және аккредиттеудің ұсынылатын мерзімі туралы ақпарат болады.

5.12 Ұсыныстарды қоса алғанда, ССК есебін ССК мүшелері алқалы түрде әзірлейді.

5.13 Бастапқы мамандандырылған аккредиттеу туралы шешім қабылдау үшін негіз сыртқы сараптамалық комиссияның білім беру бағдарламаларын бағалау туралы есебі және БҰ білім беру бағдарламаларын өзін-өзі бағалау туралы есебі болып табылады.

5.14 Сыртқы сараптау комиссиясының төрағасы сыртқы сараптау комиссиясы сапарының қорытындылары бойынша Аккредитациялық Кеңестің алдында сөз сөйлейді. Объективті себеп болған жағдайда АРТА директоры

сыртқы сараптау комиссиясының мүшесін баяндамамен Аккредитациялық Кеңестің отырысына қатысу үшін тағайындайды. Сыртқы сараптау комиссиясының төрағасын ауыстыру АРТА директорының бұйрығымен ресімделеді.

5.15 АРТА Аккредитациялық Кеңестің айрықша құзыретіне білім беру ұйымын аккредиттеу немесе аккредиттеуден бас тарту туралы шешімдер қабылдау жатады. Аккредитациялық Кеңестің құрамы оның қызметі туралы Ережеге сәйкес айқындалады. Отырыс кворум болған жағдайда өткізіледі. Аккредитациялық Кеңесі сыртқы сараптау комиссиясының ұсынымына сәйкес келмейтін негізделген шешім қабылдауға құқылы.

Аккредитациялық Кеңес шешім қабылдайды:

- аккредиттеу:
 - 1 жыл - жалпы критерийлер сақталған кезде, бірақ кейбір кемшіліктер мен жақсарту мүмкіндіктері болған кезде;
 - 3 жыл - тұтастай алғанда оң нәтижелермен, бірақ жекелеген кемшіліктер мен жақсарту мүмкіндіктері болған кезде;
 - 5 жыл - жалпы оң нәтижелер кезінде.
- аккредиттемеу.

5.16 Аккредитациялық Кеңес оң шешім қабылдаған кезде АРТА шешімнің нәтижелері бар ресми хат пен art директорының білім беру ұйымына қол қойған білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеу туралы куәлігін жібереді. Бұдан әрі аккредиттеу туралы шешім ҚР БҒМ-не аккредиттелген білім беру бағдарламаларының тізіліміне (3-Тізілім) енгізу үшін жіберіледі және АРТА веб-сайтында орналастырылады. Сондай-ақ веб-сайтта сыртқы сараптау комиссиясының есебі орналастырылады.

Аккредиттеу туралы куәлікті алғаннан кейін білім беру ұйымы өз сайтында өзін-өзі бағалау жөніндегі есепті орналастырады.

5.17 Аккредитациялық Кеңес теріс шешім қабылдаған кезде АРТА білім беру ұйымына шығарылған шешімі бар хат жібереді.

5.18 БҰ Қызмет көрсету туралы шартқа және апелляциялар мен шағымдарды қарау жөніндегі комиссия туралы Ережеге сәйкес белгіленген тәртіппен Аккредитациялық Кеңестің шешіміне апелляцияны АРТА -не жібере алады. Сыртқы сараптау комиссиясының және Агенттік өкілдерінің құзыреттілігіне күмән туындаған немесе сыртқы сараптау комиссиясының мүшелері жіберген өрескел бұзушылық болған жағдайда, білім беру ұйымы шағымды АРТА -не жібере алады.

6 Кейінгі рәсімдер

6.1 АРТА Аккредитациялық Кеңес оң шешім қабылдаған жағдайда, БҰ АРТА –ға сыртқы сараптау комиссиясының ұсынымдары шеңберінде сапаны жақсарту және жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі- Жоспар) ұсынады, оған бірінші басшы қол қояды және мөрмен расталады, сондай-ақ АРТА –мен Қызмет көрсету туралы шарт жасасады. Шарт пен Жоспар аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу үшін негіз болып табылады

6.2 Білім беру ұйымдарын/білім беру бағдарламаларын аккредиттеуден

кейінгі мониторинг рәсімі жөніндегі Ережеге сәйкес білім беру бағдарламаларын бастапқы мамандандырылған аккредиттеуден өткен білім беру ұйымдары жоспарға сәйкес аралық есептерді дайындауы тиіс. Аралық есептер аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізудің болжамды күніне дейін АРТА-ға жіберіледі.

6.3 БҰҰ ББ аккредиттеуден кейінгі мониторингі білім беру ұйымдарын және (немесе) білім беру бағдарламаларын аккредиттеуден кейінгі мониторингтеу рәсімі жөніндегі ережеге сәйкес жүргізіледі.

6.4 БҰ-на қатысты ұсынылатын АРТА -ның жоспары мен талаптары орындалмаған жағдайда, сондай-ақ ББ-да өткізілетін өзгерістер туралы ақпарат болмаған жағдайда Аккредитациялық Кеңес мынадай шешімдер қабылдауға құқылы:

- білім беру бағдарламасы бойынша аккредиттеу мәртебесінің қолданылуын уақытша тоқтата тұруға,

- 3 Тізілімінің тізімінен алып тастау арқылы БҰ білім беру бағдарламасын аккредиттеуді кері қайтарып алуға, бұл бұрын қол жеткізілген барлық аккредиттеу нәтижелерінің күшін жоюға әкелуі мүмкін.

6.5 БҰ АРТА -мен Қызмет көрсету туралы шартқа қол қоймаудан көрінетін, аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізуден бас тартқан жағдайда, 6.4-тармаққа сәйкес АРТА Аккредитациялық Кеңес аккредиттеу мәртебесінің қолданылуын тоқтату және кері қайтарып алу туралы шешім қабылдауға құқылы.

6.6 Аккредиттеуді мерзімінен бұрын тоқтатқан және кері қайтарып алған жағдайда, БҰ білім беру ұйымын аккредиттеуді кері қайтарып алу туралы шешім қабылданған сәттен бастап бір жыл ішінде АРТА-ға аккредиттеуге өтінім беруге құқығы жоқ.

7. «Білім беру бағдарламасын басқару» стандарты

7.1 Жалпы ереже

7.1.1 БҰ-ны басқару оның мақсаттарымен және даму жоспарымен айқындалады.

7.1.2 БҰ білім беру саласындағы ҚР заңнамасына, оның ішінде ҚР МЖМБС-ға толық көлемде сәйкес келуі тиіс.

7.1.3 Осы стандартты бағалау үшін талдау жүргізіледі:

- ББ дамыту жоспары, жоспарлар және оларды іске асыру мониторингі жүйесі;
- ББ сыртқы бағалау нәтижелерін;
- ББ дамыту жоспарын қалыптастыру және қайта қарау тетігін.
- ББ дамыту жоспары туралы ақпаратты тарату процестері мен ақпараттық ресурстарды;
- ББ дамыту жоспарын іске асыруға бағытталған ресурстық қамтамасыз ету тетігі мен ұйымдық-басқару құрылымының сәйкестігі;
- ББ дамыту жоспарының бастапқы параметрлерін анықтау үшін ішкі және сыртқы ортаны, білім беру қызметтері нарығын;
- ББ іске асыруға арналған ТЖКБ ұйымдарының ақпараттық ресурстары, материалдық-техникалық базасы;
- алқалық басқару органдарының хаттамалары, ТЖКБ ұйымы басшысының бұйрықтары, басқару құжаттамасы.

7.2 ББ бағалау барысында ұйымның жоғары басшылығының кәсіби біліктілігіне сәйкестігін және лауазымдық міндеттерін бөлуді растайтын құжаттарды зерделеу, сондай-ақ ОЖБ-мен, қызметкерлермен, білім алушылармен, жұмыс берушілермен және басқа да мүдделі тұлғалармен сұхбаттасу, сауалнама жүргізу көзделген.

7.2 Бағалау критерийлері

7.2.1 ТЖКБ ұйымы ББ дамыту жоспарын әзірлеудің ашықтығын, оның мемлекеттің, мүдделі тұлғалар мен білім алушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағыттылығын қамтамасыз етуге дайындығын көрсетеді. Оның ішінде жоспар білім беру бағдарламасын іске асыруды бастау мерзімдерін қамтиды.

7.2.2 ТЖКБ ұйымы қолда бар ресурстарға, еңбек нарығының қажеттіліктеріне және Қазақстан Республикасының білім беру саясатына қатысты даму жоспарының барабарлығын қамтамасыз етуі тиіс.

7.2.3 ТЖКБ ұйымы ББ дамыту жоспарын қалыптастыруға мүдделі тұлғалар топтарының өкілдерін, оның ішінде білім алушыларды, педагогикалық ұжымды және жұмыс берушілерді тартуы тиіс.

7.2.4 ТЖКБ ұйымы ББ дамыту жоспарын қалыптастыру процестерінің ашықтығын көрсетеді. ТЖКБ ұйымы ББ дамыту жоспарының мазмұны және оны қалыптастыру процестері туралы мүдделі тұлғалардың хабардар болуын қамтамасыз етеді.

7.2.5 ТЖКБ ұйымы ББ-ны дамыту жоспарын қалыптастыру және тұрақты қайта қарау тетіктерінің және оны іске асыру мониторингінің, оқыту мақсаттарына қол жеткізуді бағалаудың, білім алушылардың, жұмыс берушілер мен қоғамның қажеттіліктеріне сәйкестігінің, ББ-ны тұрақты жақсартуға бағытталған шешімдер қабылдаудың бар екенін көрсетеді.

7.2.6 ТЖКБ ұйымы ББ-ны басқару қызметтің басқа да бағыттары сияқты тиісті ақпаратты жинау, талдау және пайдалану негізінде жүзеге асырылатынына кепілдік беруі тиіс.

7.2.7 ББ дамыту жоспары ТжКБ ұйымының уәкілетті алқалы органы жобаға өзгерістер енгізетін ұсыныстар мен түзетулер негізінде барлық мүдделі тараптардың өкілдерімен жария талқылаудан өтеді.

7.2.8 ТжКБ ұйымы тұрақтылық, тиімділік, нәтижелілік, басымдық, ашықтық, жауапкершілік, өкілеттіктерді беру, қаржыландыру жүйесінің аражігін ажырату және дербестік қағидаттарын іске асыру дәрежесін көрсетеді.

7.2.9 ББ басқармасы мыналарды көздеуі тиіс:

7.2.9.1 процестер арқылы қызметті басқару

7.2.9.2 жоспарлау, дамыту және үнемі жақсарту тетіктері;

7.2.9.3 қызметтегі және жоспарларды іске асырудағы серпінді айқындауға мүмкіндік беретін есептілік процестерін құруды қоса алғанда, мониторинг;

7.2.9.4 өзгерістердің тиімділігін талдау;

7.2.9.5 бөлімшелер қызметінің нәтижелілігі мен тиімділігін және олардың өзара іс-қимылын бағалау.

7.2.10 ТжКБ ұйымдарында ББ іске асыруды регламенттейтін барлық негізгі бизнес-процестер құжатталуы тиіс.

7.2.11 ТжКБ ұйымы ББ шеңберінде бизнес-процестерге жауаптылардың нақты анықтамасын, персоналдың лауазымдық міндеттерін бір мәнді бөлуді, алқалық органдар функцияларының аражігін ажыратуды көрсетуі тиіс.

7.2.12 ТжКБ ұйымы осы процесті регламенттейтін білім беру бағдарламалары мен құжаттарын бекіту, мерзімді рецензиялау (қайта қарау) және мониторингілеу тәртібін көрсетуі тиіс.

7.2.13 ТжКБ ұйымы білім алушыларға, қызметкерлерге және мүдделі тұлғаларға бағдарланған ақпараттандыру және кері байланыс жүйесінің болуын көрсетуі тиіс.

7.2.14 ББ басшылығы ББ сапасын қамтамасыз етудің оны жобалауды, басқаруды және мониторингті, оларды жақсартуды, фактілер негізінде шешімдер қабылдауды қамтитын ішкі жүйесінің болуын көрсетуі тиіс.

7.2.15 ББ басшылығы тәуекелдерді басқарудың, оның ішінде бастапқы аккредиттеуден өтетін ББ шеңберінде дәлелдемелер ұсынуы, сондай-ақ тәуекел дәрежесін азайтуға бағытталған шаралар жүйесін көрсетуі тиіс.

7.2.16 ТжКБ ұйымы ББ басқару үдерістерінде статистиканы жинау және талдау жүйесінің болуын көрсетуі тиіс.

7.2.17 ББ басшылығы ББ шеңберінде педагогикалық ұжымның, персоналдың және білім алушылардың қажеттіліктеріне қанағаттану дәрежесін өлшеу тетіктерінің болуын көрсетуі тиіс.

7.2.18 ББ басшылығы білім алушылар, педагогикалық ұжым, ата-аналар және басқа да мүдделі тұлғалар үшін ашықтық пен қолжетімділікке дайын екендігінің дәлелдерін көрсетуі тиіс.

8 «Білім беру бағдарламасының ерекшелігі» стандарты

8.1 Жалпы ереже

8.1.1 Жобаланатын білім беру бағдарламасын іске асыру жұмыс берушілердің және кәсіби ресейлік стандарттардың, Worldskills стандарттарының (сондай-ақ цифрлық дағдылар, көптілділік) талаптарына сәйкес келетін және еңбек нарығының қажеттіліктерін қанағаттандыратын болашақ мамандардың базалық және кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған.

8.1.2 Білім беру бағдарламалары білім алушылардың жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін есепке алу мүмкіндігін көздейді.

8.1.3 Білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау келесілердің негізінде жүзеге асырылады:

8.1.3.1 оқу жоспарларын (тақырыптық жоспарларды), бағдарламалар мазмұнын, бағалау өлшемшарттарын және күтілетін оқу нәтижелерін, кестелерді, ББ іске асыруды регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау;

8.1.3.2 оқыту тәсілдері мен әдістемелерін талдау және білім алушының өзіндік жұмысын ұйымдастыру;

8.1.3.3 білім алушыларды, педагогикалық ұжымды және мүдделі тараптарды сұхбаттастыру және сауалнама жүргізу қорытындылары;

8.1.3.4 білім алушылар болған кезде ТЖКБ ұйымдарында сабақтардың өткізілуін бақылау нәтижелері.

8.1.3.5. білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалауды талдау.

8.2 Бағалау критерийлері: ББ мазмұны

8.2.1 ТЖКБ ұйымы базалық және кәсіби құзыреттерге, жеке қасиеттерге негізделген білім беру бағдарламасы түлегінің әзірленген модельдерінің болуын көрсетуі тиіс.

8.2.2 ТЖКБ ұйымы педагогикалық ұжымның және жұмыс берушілердің ББ әзірлеуге, олардың сапасын қамтамасыз етуге қатысуының дәлелдерін ұсынуы тиіс.

8.2.3 ТЖКБ ұйымы оқу нәтижелеріне сәйкес түлектердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған оқу пәндерін/модульдерін оқытудың мазмұнын, көлемін, логикасын айқындауы тиіс.

8.2.4 ББ басшылығы оқу пәндерінің/модульдерінің мазмұнында кәсіби мәнмәтіннің болуын көрсетуі тиіс.

8.2.5 ББ басшылығы теориялық және өндірістік (практикалық) оқыту арасындағы тиімді теңгерімнің болуын көрсетуі тиіс.

8.2.6 Пәндердің/модульдердің тізбесі мен мазмұны мүдделі тұлғалар үшін қолжетімді болуы тиіс. Пәндер/модульдер оқытылатын саладағы барлық өзекті мәселелерді, проблемаларды жан-жақты қамтуы тиіс.

8.2.7 Білім беру бағдарламасының құрылымында мазмұны білім алушылардың жеке ерекшеліктерін, оның ішінде кәсіпкерлік бастамашылығы мен дағдыларын ескере отырып, базалық және кәсіптік құзыреттерін дамытуға ықпал етуі тиіс түрлі қызмет түрлерін көздеу қажет.

8.2.8 Жұмыс берушілердің мүдделерін және еңбек нарығының қазіргі заманғы жағдайларын ескере отырып, білім беру бағдарламаларын жаңарту тетіктерінің болуы маңызды фактор болып табылады.

8.3 ББ дараландыру

8.3.1 ББ басшылығы білім алушыларға, оның ішінде оқыту тіліне қарамастан, тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге дайындығын көрсетуі тиіс.

8.3.2 ББ басшылығы білім беру процесі мәселелері бойынша білім алушыларға жеке көмек көрсету және кеңес беру жүйесі тетіктерінің бар екендігін көрсетуі тиіс.

8.3.3 ББ басшылығы ББ-ны тиімді игеру үшін жағдайларды қамтамасыз етуі тиіс.

8.3.4 ББ басшылығы ББ іске асыру кезінде білім алушылардың артықшылықтарын, жеке ерекшеліктерін, қажеттіліктері мен мәдени тәжірибесін пайдалануын көрсетуі тиіс.

8.3.5 ББ басшылығы ББ іске асыру кезінде білім алушыларға жеке қолдау көрсетуі тиіс.

8.3.6 ББ басшылығы білім алушылардың жетістіктерін бақылау форматына қойылатын өз талаптарын анықтауы тиіс.

8.4 Білім алушылардың нәтижелерін бағалау

8.4.1 ББ басшылығы білім алушылардың алған білімдерін, дағдылары мен қасиеттерін объективті, дәл және жан-жақты бағалау тетігінің болуын көрсетуі тиіс.

8.4.2 ББ басшылығы апелляцияны қоса алғанда, әрбір ББ үшін оқыту нәтижелерін бағалау тетіктерінің дәйектілігіне, ашықтығына және объективтілігіне дәлелдемелер ұсынуы тиіс.

8.4.3 ББ басшылығы білім алушылардың білім деңгейін бағалау рәсімдерінің жоспарланған оқыту нәтижелері мен Бағдарлама мақсаттарына сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс. ББ шеңберіндегі бағалау критерийлері мен әдістері алдын ала жариялануы тиіс.

8.4.4 ББ басшылығы курс бойынша оқуды бастау және оқу пәндерін/модульдерін оқу кезінде білім алушылардың біліміне диагностика жүргізуді қарастыруы тиіс.

8.4.5 Құзыреттерді бағалау үдерістері мен критерийлері ашық болуға тиіс.

8.4.6 ББ басшылығы келесі білім беру деңгейлерінде оқуды жалғастыру үшін білім алушыларда дағдыларды қалыптастыру тетіктерінің болуын көздеуі тиіс.

8.5 Оқыту әдістемесі

8.5.1 ББ басшылығы оқытудың белсенді әдістері мен оқытудың инновациялық әдістерін пайдалануды, жүйелі дамытуды, енгізуді және тиімділігін көздеуі тиіс.

8.5.2 Білім беру бағдарламасын іске асыру кезінде білім алушының өзіндік жұмысына мониторинг жүргізілуі тиіс.

8.5.3 ББ басшылығы білім алушыларды мамандық бойынша практикадан өту орындарымен қамтамасыз етуге және білім алушылардың, басшылардың, кәсіпорын – практика орындары мен жұмыс берушілердің қанағаттануына мониторинг жүргізуге дайындығын көрсетуі тиіс.

8.5.4 ББ басшылығы білім беру процесіне педагог қызметкерлердің практикалық жетістіктерінің нәтижелерін енгізу мүмкіндігін қарастыруы тиіс.

9 «Педагогикалық ұжым және оқытудың тиімділігі» стандарты

9.1 Жалпы ереже

9.1.1 ББ педагогикалық ұжымын қалыптастыру мен дамытудың кадрлық саясаты:

9.1.1.1 жауапкершілікті, лауазымдық міндеттерді және біліктілік талаптарын анықтауы;

9.1.1.2 ББ іске асыратын педагогикалық ұжымның, әкімшілік-басқару персоналының және ҚБ қызметкерлерінің біліктілігін арттыруға және дамытуға бағытталған іс-шараларды қамтуы;

9.1.1.3 ұжыммен байланысты мүмкін қауіптерді ескеруі;

9.1.1.4 персоналды басқарудың ұйымдық және функционалдық құрылымын және оның дамуын, оның ішінде кадрларды іріктеу жүйесін регламенттеуі;

9.1.1.5 қызметкерлерді ынталандыруы, жаңа қызметкерлерді бейімдеуі, қызметкерлерді аттестаттау және оларға қатысты тәртіптік шараларды қолдану тетіктерінің, оларды жұмыстан босату рәсімдерінің болуын көздеуі;

9.1.1.6 қызметкерлердің этикалық мінез-құлық принциптерін қамтуы тиіс.

9.1.2 Осы стандарттың критерийлеріне сәйкестікті бағалау келесілердің негізінде жүзеге асырылады:

9.1.2.1 лауазымдық міндеттерді, құқықтарды, жауапкершілікті, кәсіби даму мен біліктілікті арттыруды, ынталандыру, бейімдеу, жұмыстан босату жүйесін және басқа да кадр мәселелерін айқындайтын құжаттарды талдау;

9.1.2.2 педагогикалық ұжыммен, қызметкерлермен және басшылықпен

сұхбаттасу және сауалнама жүргізу нәтижелері;

9.1.2.3 ТЖКБ ұйымындағы этикалық мінез-құлық, корпоративтік мәдениет туралы деректер;

9.1.2.4 кадрлық құрамның сандық және сапалық сипаттамаларын көрсететін статистикалық деректер

9.2 Бағалау критерийлері

9.2.1 Білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін ББ басшылығы тиісті салалардың практиктерін оқытуға тартуға дайындығын көрсетуі тиіс.

9.2.2 ББ басшылығы педагогикалық ұжымның білім беру процесінде инновацияларды үнемі қолдануға деген ынтасын көрсетуі керек.

9.2.3 ББ басшылығы педагогикалық ұжымның кадрлық әлеуетінің ҚБ даму стратегиясына және білім беру бағдарламаларының ерекшелігіне сәйкестігін көрсетуі тиіс.

9.2.4 ТЖКБ ұйымы жұртшылық үшін педагогикалық ұжым туралы мәліметтердің қолжетімділігін көрсетуі тиіс.

9.2.5 ББ басшылығы педагогикалық ұжымның қызметін мониторингілеу, педагогтердің құзыреттілігін жүйелі бағалау, оқыту сапасын кешенді бағалау тетіктерінің болуын көрсетуі тиіс.

9.2.6 ББ басшылығы педагогтардың жоспарланған жүктеменің барлық түрлерін орындауға дайын екендігінің дәлелдерін көрсетуі тиіс.

9.2.7 ББ басшылығы жас педагогтарды дамыту бойынша мақсатты іс-қимылдарды қамтамасыз етуге дайындығын көрсетуі тиіс.

9.2.8 ТЖКБ ұйымы ББ педагогтарының мансаптық өсуі мен кәсіби дамуына мүмкіндік беруі тиіс.

9.2.9 ББ басшылығы педагогикалық ұжымның қанағаттануын бақылау тетіктерінің болуын көрсетуі тиіс.

9.2.10 ББ басшылығы АТ - құзыреттілігін және педагогикалық ұжымның цифрлық дағдыларын, оқытудың инновациялық интерактивті әдістері мен нысандарын қолдануға дайындығын көрсетуі тиіс, сондай-ақ жалпы кәсіптік және арнайы пәндерді ағылшын тілінде оқытуға дайындығы маңызды фактор болып табылады.

9.2.11 Педагогикалық ұжымның қоғам өміріне қатысуы маңызды фактор болып табылады

10 «Білім алушылар» стандарты

10.1 Жалпы ереже

10.1.1 ББ басшылығы білім алушылар контингентін қалыптастыру саясатын көрсетуі тиіс.

10.1.2 Осы стандартты бағалау мыналардың негізінде жүзеге асырылады:

10.1.2.1 білім беру процесін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау (тізімдемелер, өндірістік және теориялық сабақтар журналдары және т. б.);

10.1.2.2 оқу процесін реттейтін жоспарларды талдау;

10.1.2.3 оқу процесін ақпараттық сүйемелдеуді қоса алғанда, оқыту саласын зерттеу

10.2 Бағалау критерийлері

10.2.1 ББ басшылығы ББ білім алушыларының контингентін қалыптастыру саясатын және оның рәсімдерінің ашықтығын көрсетуі тиіс.

10.2.2 ББ басшылығы оқыту нәтижелеріне сүйене отырып, білім алушылардың негізгі рөлдерін (кәсіби, әлеуметтік) түсінуге ықпал ететін тетіктерді көрсетуі тиіс.

10.2.3 Жобаланатын ББ іске асыру процесінде мамандану саласында білім алушыларды кәсіби сертификаттау мүмкіндігі маңызды фактор болып табылады.

10.2.4 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды қолдау тетіктерінің болуы маңызды фактор болып табылады.

10.2.5 ББ басшылығы түлектерді жұмысқа орналастырумен қамтамасыз етуге және түлектермен байланысты қолдауға дайындығын көрсетуі тиіс.

10.2.6 ББ түлектерінің жұмысқа орналасуы мен кәсіби қызметіне мониторинг жүргізу тетіктерінің болуы маңызды фактор болып табылады.

10.2.7 ББ басшылығы білім алушыларды негізгі бағдарламадан тыс (оқудан тыс қызмет) өздігінен білім алуға ынталандыру тетіктерін көрсетуі тиіс.

10.2.8 ББ басшылығы білім алушыларға пікір алмасу және білдіру мүмкіндігін қамтамасыз ететін тетіктерді көздеуі тиіс.

10.2.9 ББ басшылығы білім алушылардың ТЖКБ ұйымының қызметіне, атап айтқанда жекелеген қызметтерге қанағаттануын мониторингтеу тетігін құруы тиіс.

10.2.10 ББ басшылығы жобаланатын ББ үшін білім алушылардың білімін бағалау нәтижелері туралы ақпаратты жедел ұсынуды қамтитын кері байланыс жүйесінің болуын көрсетуі тиіс.

11 «Білім беру бағдарламаларын іске асыру кезінде пайдаланылатын ресурстар» стандарты

11.1 Жалпы ереже

11.1.1 ТжКБ ұйымы ББ білім беру сапасын қамтамасыз ету факторы болып табылатын материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарды тұрақты жақсартуға кепілдік беруі тиіс.

11.1.2 Материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарды қоса алғанда, білім алушылардың оқу ортасы білім беру бағдарламасының мақсаттарына сәйкес келуі тиіс.

11.1.3 ТжКБ ұйымы оқыту мен жұмыс істеу үшін жасалған қолайлы жағдайларды көрсетуі тиіс.

11.1.4 Келесілердің негізінде ББ іске асыру кезінде пайдаланылатын материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстардың сапасын бағалау:

11.1.4.1 кітапхана ресурстарының (кітап қорының) барабарлығына сәйкестігін, жоғары жылдамдықты байланыстың, автоматтандырылған ақпараттық жүйенің, ақпараттандыру жүйесінің, зертханалық және оқу жабдықтарының, бағдарламалық құралдардың болуын талдау;

11.1.4.2 ТжКБ ұйымдарының материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарын зерттеу;

11.1.4.3 педагогикалық ұжым мен мүдделі тараптардың сұхбаттасу және сауалнама жүргізу нәтижелері.

11.2 Бағалау критерийлері

11.2.1 ББ басшылығы білім алушылар үшін оқытылатын пәндер бойынша құрылымдалған, ұйымдастырылған ақпараттың барынша мүмкін болатын санының қолжетімділігін көрсетуі тиіс: мысалы, презентациялық материалдар, дәрістер конспектісі, міндетті және қосымша әдебиеттер, практикалық тапсырмалар және т. б.

11.2.2 ТжКБ ұйымы жобаланатын ББ игеру үшін пайдаланылатын оқу жабдығы мен бағдарламалық құралдардың тиісті салаларда қолданылатындарға ұқсас болуына және пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптарына жауап беруіне ұмтылуы тиіс.

11.2.3 ТжКБ ұйымы базалық және кәсіптік құзыреттілікті қалыптастыруға жәрдемдесетін және білім алушылардың жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескеретін оқыту ортасын көрсетуі тиіс.

11.2.4 ТжКБ ұйымы шеберханаларды дамыту, білім алушыларды өндірістік қызметке тарту үшін жағдай жасаудың дәлелдерін ұсынуы тиіс.

11.2.5 ТжКБ ұйымы ББ материалдық-техникалық ресурстар мен ақпараттық қамтамасыз етудің даму серпінін айқындауы тиіс.

11.2.6 ББ басшылығы ресурстардың ББ ерекшелігіне сәйкестігін көрсетуі тиіс.:

11.2.6.1 білім беру бағдарламасының ерекшелігіне сәйкес білім алушылар мен педагогикалық ұжымды технологиялық қолдау;

11.2.6.2 санитариялық-эпидемиологиялық нормалар мен талаптарға сәйкес келетін қазіргі заманғы техникалық оқу құралдарымен жабдықталған аудиториялардың қажетті саны;

11.2.6.3 компьютерлік сыныптардың, оқу залдарының, мультимедиялық және лингафондық кабинеттердің қажетті саны, олардағы отырғызу орындарының саны;

11.2.6.4 кітапхана ресурстары, оның ішінде оқыту тілдері бөлінісінде қағаз және электрондық жеткізгіштердегі оқу және әдістемелік әдебиет, мерзімді басылымдар қоры;

11.2.6.5 цифрлық білім беру және интернет - ресурстарға еркін қол жеткізу.

11.2.7 ББ басшылығы ББ оқу процесіне цифрлық ресурстар мен ақпараттық технологияларды енгізу дәрежесін анықтауы тиіс;

11.2.8 ББ басшылығы ББ сипаттайтын ақпараттың веб-ресурсында көрсетілуін көрсетуі тиіс.

12 Жекелеген мамандықтар бөлінісінде стандарттар

12.1 Жалпы ереже

12.1.1 Бастапқы мамандандырылған аккредиттеу стандарттары мамандыққа байланысты белгілі бір дәрежеде өзгереді.

12.1.2 Мамандықтардың жекелеген топтарына арналған стандарттар бағдарламаларды ұйымдастырудың негізгі принциптерін білдіреді және бағдарлама шеңберіндегі теория мен практика арасында оқу жүктемесін барабар бөлудің маңыздылығын, әртүрлі практикалық тәжірибенің қажеттілігін атап көрсетеді.

12.1.3 Өзін-өзі бағалау процесі аккредиттелетін ББ ерекшеліктерінің әртүрлілігін ескеруі керек.

12.2 Бағалау критерийлері

12.2.1 Білім

12.2.1.1 «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту», «Тәрбие жұмысын ұйымдастыру (деңгейлері бойынша)», «Бастауыш білім беру» және т. б. сияқты «Білім беру» бағыты бойынша білім беру бағдарламалары мынадай талаптарға сай келуге тиіс

12.2.1.1.1 ББ басшылығы бағдарлама түлектерінің психология (педагогика) саласында практикаға бағдарланған білімі мен коммуникация, жеке тұлғаның мінез-құлқын талдау, жанжалдардың алдын алу және шешу

әдістемелері, білім алушылардың уәждемесі саласындағы дағдыларын қалыптастыру тетіктерінің болуын көрсетуі тиіс;

12.2.1.1.2 ББ басшылығы бағдарламада оқытудың және оқытуды жоспарлаудың инновациялық әдістемелеріне, оның ішінде оқытудың интерактивті әдістеріне, білім алушылардың жоғары қызығушылығы мен уәждемесі бар оқыту әдістеріне (ойындар, кейстер/жағдайларды қарау, мультимедиялық құралдарды пайдалану) оқытатын пәндердің / модульдердің болуын көрсетуі тиіс);

12.2.1.1.3 ББ басшылығы білім алушыларда өз бетінше оқу дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін тетіктерді сипаттауы тиіс.

12.2.1.1.4 ББ басшылығы жекелеген мамандықтар шеңберінде нарықта қандай мамандықтар (біліктіліктер) мен дағдылар талап етілетіні, жобаланатын ББ бойынша нарықта талап етілетін мамандардың шамамен алғандағы саны туралы нақты, талдау мен фактілермен негізделген түсінікке ие екендігін көрсетуі тиіс.

12.2.2 Әлеуметтік ғылымдар, қызметтер, экономика, бизнес және құқық

12.2.2.1 «Сервис, экономика және басқару» және «Құқық» бағыттары бойынша білім беру бағдарламалары, мысалы, «Құқық қорғау қызметі», «Патенттану», «Аударма ісі (түрлері бойынша)», «Туризм (салалары бойынша)», «Тамақтандыруды ұйымдастыру», «Әлеуметтік жұмыс», «Маркетинг (салалары бойынша)», «Қаржы (салалары бойынша)» және т. б. ББ басшылығы білім алушылардың мамандану саласындағы ең заманауи және өзекті деректерге (статистика, жаңалықтар, ғылыми нәтижелер) қағаз (газеттер, статистикалық деректер жинақтары, оқулықтар) және электрондық тасымалдағыштарға қол жеткізу мүмкіндігін көздеуі тиіс.

12.2.2.2 «Әлеуметтік ғылымдар, экономика және бизнес» және «Құқық» бағыттары бойынша ББ сондай-ақ мынадай талаптарға жауап беруі тиіс:

12.2.2.2.1 ББ мақсаттары мен нәтижелері білім алушылардың еңбек нарығында талап етілетін нақты дағдыларды алуына бағытталуы тиіс;

12.2.2.2.2 ББ білім алушылардың өндірістік практика сияқты теориялық білімді қолданудың практикалық тәжірибесін алуға, кәсіпорындарда оқудан өтуге, практик мамандардың дәрістері мен шеберлік сағаттарына қатысуға және т. б. бағытталған пәндер мен іс-шаралардың жеткілікті санын қамтуы тиіс.

12.2.3 Жаратылыстану және техникалық ғылымдар

12.2.3.1 «Металлургия және машина жасау», «Байланыс, телекоммуникация және ақпараттық технологиялар», «Өндіру, монтаждау, пайдалану және жөндеу (салалар бойынша)», «Байланыс, телекоммуникация және ақпараттық технологиялар» және т. б. сияқты техникалық бағыттар бойынша білім беру бағдарламалары мынадай талаптарға жауап беруі тиіс:

12.2.3.1.1 Білім алушыларды кәсіби ортамен және мамандану саласындағы өзекті мәселелермен таныстыру мақсатында, сондай-ақ теориялық даярлық негізінде дағдыларды игеру үшін білім беру бағдарламасы жалпы мамандық және атап айтқанда, оның ішінде бейіндік пәндер бойынша практикалық тәжірибе мен дағдыларды алуға бағытталған пәндер мен іс-шараларды қамтуға тиіс:

- мамандандыру саласындағы кәсіпорындарға экскурсиялар (зауыттар, шеберханалар, зерттеу институттары, зертханалар және т. б.),

- мамандандыру кәсіпорнында жеке сабақтар немесе тұтас пәндер/модульдер өткізу,

- практикалық сабақтарды өткізу, мамандану саласындағы кәсіпорындар үшін өзекті практикалық міндеттерді шешу үшін шеберханаларды пайдалану және т. б.

12.2.3.1.2 ББ-ға тартылған педагогикалық ұжым ББ мамандандыру саласындағы кәсіпорындарда жұмыс тәжірибесі бар практиктерді қамтуы тиіс.

12.2.3.1.3 ББ барлық пәндерінің мазмұны математика, химия, физика сияқты іргелі жаратылыстану ғылымдарының мазмұнымен нақты өзара байланысты қамтуы тиіс.

12.2.3.1.4 ББ басшылығы мамандандыру саласында практикалық даярлықты күшейту үшін шараларды көздеуі тиіс.

12.2.3.1.5 ББ басшылығы білім алушыларды қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды қолдану саласында даярлауды көздеуі тиіс.

12.2.4 Өнер

12.2.4.1 «Әлеуметтік-мәдени қызмет және халықтық көркем өнер шығармашылығы (бейін бойынша)», «Аспапта орындаушылық және музыкалық эстрада өнері (түрлері бойынша)», «Кескіндеме, мүсін және графика (түрлері бойынша)», «Музыка теориясы» және т. б. сияқты «Өнер және мәдениет» бағыты бойынша білім беру бағдарламалары мынадай талаптарға сай келуге тиіс:

12.2.4.1.1 ББ басшылығы бітірушілерде өнер саласындағы теориялық білімдердің, модельдеу, сызу, ән айту және т. б. сияқты шығармашылық арқылы практикалық дағдылар мен өз ойын білдіру дағдыларының қалыптасуын көрсетуі тиіс.;

12.2.4.1.2 ББ басшылығы білім алушыларда өзін-өзі оқыту және өзін-өзі дамыту дағдыларын қалыптастыруды, өнер саласындағы қызметке қабілеттілігін көрсетуі тиіс.

12.2.4.1.3 ББ білім алушыларға жеке немесе шағын топтарда дағдылар үйретілетін пәндер мен іс-шаралардың барынша ықтимал санын қамтуы тиіс, мысалы, мамандану саласындағы еңбек сіңірген қайраткерлердің шеберлік сабақтарын өткізу

12.2.4.1.4 ББ басшылығы білім алушылар үшін білім алушылардың демонстрациясына, алған шығармашылық дағдыларына ықпал ететін іс-шаралардың, мысалы, концерттер мен көрмелердің барынша ықтимал санын көздеуі тиіс;

12.2.4.1.5 ББ мамандыққа тән әр түрлі практикалық іс-әрекеттерде шығармашылық тәжірибені байытуға ықпал етуі керек.

12.2.4.1.6 Білім алушыларды кәсіби ортамен және мамандану саласындағы өзекті мәселелермен таныстыру мақсатында, сондай-ақ теориялық даярлық негізінде дағдыларды игеру үшін ББ жалпы мамандық және атап айтқанда, оның ішінде бейіндік пәндер бойынша практикалық тәжірибе мен дағдыларды алуға бағытталған пәндер мен іс-шараларды қамтуы тиіс.:

- мамандандыру саласындағы кәсіпорындарға экскурсиялар (мұражайлар, театрлар, конструкторлық бюролар және т. б.),

- мамандандыру кәсіпорнында жеке сабақтар немесе тұтас пәндер/модульдер өткізу,

- мамандандыру саласындағы кәсіпорындар үшін өзекті практикалық міндеттерді шешу үшін семинарлар өткізу және т. б.

12.2.4.1.7 ББ шеңберіндегі маңызды фактор білім алушылардың шығармашылық емтихан жұмыстарын алқалық бағалау тетігінің болуы болып табылады

13. Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

13.1 Қолданыстағы аккредиттеу стандартын одан әрі жетілдіру мақсатында оған өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

13.2 Стандартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізуді АРТА жүзеге асырады.

13.3 Қолданыстағы стандарттарға өзгерістер мен толықтыруларды білім беру ұйымдары және басқа да мүдделі органдар бастамашылық еткен жағдайда, ұсыныстар мен ескертулер АРТА -ға жіберіледі.

13.4 АРТА келіп түскен ұсыныстар мен ескертулердің негізділігі мен мақсаттылығына белгіленген тәртіппен сараптама жүргізеді.

13.5 Қолданыстағы аккредиттеу стандартына өзгерістер мен толықтырулар олар мақұлданғаннан кейін жаңа редакциядағы АРТА директорының бұйрығымен өзгертулермен немесе қолданыстағы стандартқа қосымша кітапша түрінде бекітіледі.

Библиография

- [1] Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III «Білім туралы» Заңы
- [2] Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603-III «Техникалық реттеу туралы» Заңы.
- [3] Жоғары білімнің Еуропалық кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету жүйелерінің стандарттары мен нұсқаулықтары. Жоғары білім берудегі сапаны қамтамасыз етудің Еуропалық қауымдастығы. 2006, Астана, ҚР БҒМ ҰАО, 36 б.
- [4] Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ENQA, 2009, Helsinki, 3rd edition.
- [5] Quality Procedures in the European Higher Education Area and Beyond - Second ENQA Survey, ENQA, 2008, Helsinki.
- [6] Инженерия, информатика, сәулет, жаратылыстану ғылымдары, математика саласындағы дәрежені бере отырып, білім беру бағдарламаларын аккредиттеудің жалпы критерийлері салалар бойынша бөлек немесе әртүрлі мамандықтардың комбинациясында, инженерия, информатика/ компьютерлік ғылымдар, жаратылыстану ғылымдары және математика саласындағы дәрежені бере отырып, білім беру бағдарламаларын аккредиттеу агенттігі (ASIIN), Дюссельдорф (Германия), 2012 ж., 55 бет.
- [7] Criteria for accrediting Engineering technology programs, ABET, 2012, Baltimore.
- [8] Accrediting standards, ACEJMC, 2006.
- [9] Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы №414-V Еңбек кодексі.
- [10] Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары» Жарлығы
- [11] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 24 шілдедегі № 460 «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 - 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» қаулысы.
- [12] Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауы.
- [13] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 «Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Бұйрығы.
- [14] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 «Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Бұйрығы.
- [15] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 «Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану және тізілімді қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» Бұйрығы